

ՍՏԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՄԵՂՔԸ

«Այլ եղիցի ձեռքան, այո՞ն՝ այո,
Էւ ոչն՝ ոչ» (ՄՍՄ, Ե. 37):

Բոլոր մեղքերուն մէջ ամենէն աննշան նկատուած՝ բայց նոյն ատեն գրեթէ ամենէն աւելի ընդհանրացածն է ստախօսութեան մեղքը:

Եթէ փնտռելու ըլլանք պատճառները այս իրողութեան, պիտի գտնենք թէ մէկէ աւելի են անոնք: Նախ՝ ստախօսութիւնը ըլլալով մեղք մը՝ որմէ ուրիշներ ընդհանրապէս նուազագոյն չափով կը փնտռուին և երբեմն բնաւ իսկ չեն կրեր փնտս, շատ աւելի համարձակօրէն կը կատարուի մարդոց կողմէ: քան, օրինակ, մարդասպանութիւնն ու զոգութիւնը, որոնք այլազան պատիժներով ու մինչև իսկ մահուամբ կը հատուցուին պետական իշխանութեանց կողմէ: Յետոյ, ստախօսութիւնը աննշան ու մինչև իսկ անխուսափելի նկատուող մեղք մը ըլլալուն, նուազ խրաչեցուցած է Աստուծոյ լոյսին բացուիլ ուզող հոգիներն իսկ՝ քան, օրինակ, վերոյիշեալ երկու մեղքերը: Սակայն պէտք չէ մոռնալ թէ մեղքերուն մեծը կամ փոքրը չկայ, և թէ օր մը պարտաւոր պիտի ըլլանք հաշիւ տալու մեր բոլոր մեղքերուն կամ թերացումներուն համար, եթէ անկեղծօրէն չզոյջանք ու չապաշխարենք: Ի վերջոյ, ամեղքին վարձքը մահ է և՛ Ս. Գրական հաստատումը ի զօրու է բոլոր մեղքերուն ալ համար:

Ու նաև նկատի պէտք է առնել թէ քիչ են պարագաներ՝ ուր մենք կը փորձուինք ոճրագործութեան և կամ այլ ծանրակշիռ հետեանքներ ունեցող յանցանքի մէջ իշնալ: Մինչդեռ գրեթէ ամէն օր առիթներ կը ներկայանան մեզի ստախօսութեան մեղքը գործելու: Ու եթէ շատ յաճախ քաջութեան պակասը բարերար դեր կը կատարէ առաջիններու պարագային, մեզ հոս կեցնելով մեղանշելէ (թէ և մեղքը, յղացուած րոպէէն, մտածումէն գործադրութեան շանցած իսկ չի գաղրի մեղք մը ըլլալէ), երկրորդ պարագային՝ նոյն այդ քաջութեան պակասն է որ մեզ կը մղէ ստախօսութեան:

Ստախօսութեան մեր կեանքին մէջ գրաւող լայն տեղին պատճառներէն մին է նաև այն՝ որ այդ մեղքը ընդհանրապէս կ'ընկերանայ և կամ հետեանքն է ուրիշ, աւելի ծանրակշիռ մեղքերու: Գողութեան յանցանքի մէջ քանուկ մը, օրինակ, իր օձիքը աղատելու համար, իրբն առաջին միջոց պիտի դիմէ ստախօսութեան: Գործք Առաքելոցի մէջ Անանիա և Սափիրա պիտի էջփորձուէին սուտ խօսելու՝ եթէ իրենց ծախած արտին դրամէն մաս մը զոգցած չըլլային: Յաճախ նաև սուտին կը զիտենք փրկելու համար մեր դիրքն ու արժանապատուութիւնը, երբ մեր գործած ուրիշ մեղքերով պատճառ դարձած ենք անոնց վտանգուելուն: Կը ստենք, ապահովելու համար մեզի յաջողութիւններ՝ այս կեանքին համար: Եւ սակայն պէտք չէ մտահան ընել թէ սուտով ու կեղծիքով ձեռք բերուած յաջողութիւնն ու անկէ յառաջացած երջանկութիւնը չեն կրնար կատարեալ ըլլալ ու լիովին զոհացնել մեր խղճմտանքը: Այդպիսի յաջողութիւններ ոչ միայն անկայուն ու անցողական բնոյթ կը կրեն, այլև նման են Աւետարանի մէջ յիշուած այն տան՝ որուն հիմերը խախտու էին աւազի վրայ հաստատուած ըլլալուն, և որ առաջին փոթորիկէն իսկ կրնայ փուլ գալ ու կործանիլ:

Ամէն անոնք՝ որոնք չունին ճշմարտութեան գիտակցութիւնն ու սէրը կ'ապաւինին սուտին ու կեղծիքին: Վասնզի ճշմարտութիւնը խօսելով իրենց անօրէն գործերը պիտի հրապարակուին ճիշդ ինչպէս անոնք՝ որոնց գործերը չար են պիտի չուզեն լոյսին գալ ու պիտի սիրեն խաւարը, նոյնպէս և այդպիսիներ հոս պիտի կենան ճշմարտութեան: Որովհետև ճշմարտութիւնը լոյսին մէջ կը բնակի միայն, ու խաւարը հոմանիշն է սուտին ու կեղծին: Արդարեւ պէտք չունի դիմելու այդպիսի անուղիղ միջոցներու, վասնզի անկա իր գործերէն ամէնալու որեւէ պատճառ մը չունի: Ընդհակառակն, ճշմարտութիւնը ծածկելով ուրիշ յանցանք մը գործած կ'ըլլայ: Ու երբ մեզի կը պակսի քաջութիւնը խոստովանելու քրիստոնէական կրօնի ճշմարտութիւնները, թերացած ու պարտազանց գտնուած կ'ըլլանք աստուածային

օրէնքին հանդէպ, ճշմարտութեան լոյսը սգրուանի տակ Թաքցուցած ըլլալով:

Քրիստոնէութիւնը ի՞նչպէս պիտի ծաւալէր եթէ երբեք առաքեալներ անվհեւ չխոստովանէին Քրիստոսի աշխարհ բերած ճշմարտութիւնները, ու հալածանքներէ ու նեղութիւններէ վախճալով՝ ջանային սուտով մը ուրանալ զԱյն, փրկելու համար իրենց ճիշդ անձերը, առաւել կարեւորութիւն ընծայելով անոնց՝ իրենց զաղափարականէն, իրենց մեծ խառնակէն:

Ստախոսութիւնը, ուրեմն, հետեանք է նաեւ վախկոտութեան ու անհամարձակութեան: Ու վախկոտութիւնը հետեանք է թերահաւատութեան: Ըշմարտ քրիստոնեան կեանքի ամէն երևոյթներուն առջև անվհատ է ու պատճառ մը չունի վախճալու աշխարհիկ ուժերէն ու թշնամիներէն, վասնզի ան քաջ գիտէ իր ընկիւքն ու ըլլալիքը, ու երբեք չի մոռնար Քրիստոսի պատգամը. «Ընդհարձութիւնը յայնցանէ որք սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնելու»: Անոնք վախճալ գիտեն միայն այն բոլոր ուժերէն՝ որոնք զանազան կերպարանքներու տակ կը ներկայանան իրենց, առաջնորդելու համար յաւիտենական կորստեան, հոգեկան մահուան: Անոնք գիտեն ճշմարտութեամբ յաղթել այս վերջիններուն յերկրած սուտերուն ու կեղծիքներուն, ու ճշմարտութեան լոյսով ցրել անոնց յառաջացուցած խառնարը:

Նիւթական աշխարհի մէջ շատ մը իրեր կան, որոնք հակառակ իրենց փոքր ծաւալին քանդիչ ուժեր կը պարունակեն և որով մարդկային կեանքին մէջ մեծամեծ աւերներ կրնան գործել: Նոյնն է նաեւ ստախոսութեան մեղքը՝ հոգեկան աշխարհին համար: Աննշան ու թեթեւ նկատուած այդ յանցանքը ինչքան զժախտութիւններու պատճառ կը դառնայ յաճախ: Որքան անմեղներ դատապարտուած են օրէնքէն՝ ուրիշներու կողմէ սուտ վկայութիւն տրուած ըլլալով իրենց մասին: Հրեաներ Պիղատոսի առջև նոյն մեղքը գործեցին, սուտ վկայութիւն տալով Աստուածորդուն մասին, ու վերագրելով Անոր յանցանքներ՝ որոնք երբեք հաշտ չէին կրնար ըլլալ իր աստուածային բնութեան հետ:

Հին Ուխտի մէջ, Եհովա, Տառնարանեայ պատուիրաններով, ի միջի այլոց կը պատգամէ Տիրոջ անունով սուտ երդում չընել և ուրիշին հանդէպ սուտ վկայութիւն չտալ: Իսկ նոր Ուխտի մէջ, Յիսուս, քայլ մը աւելի առաջ երթալով, կը յայտարարէ. «Ամենին մի՛ երդնուի . . . այլ եղիցի ձեր բան, այոն՝ այո և ոչն՝ ոչ»: Վասնզի այդպէսով է միայն որ մարդիկ փոխադարձ ու բացարձակ վստահութեամբ ու սիրով պիտի լեցուն իրարու հանդէպ, ու պիտի նահանջեն թշնամութիւններն ու զանազան մոլութիւնները՝ որոնք կը հանին երբեմն միջև մատնութիւն, դաւաճանութիւն և արկնալի ընդհարումներ:

Աստուծանիւ մեր կատարած մութ գործերը, հրապարակել մեր գործած յանցանքները լրիւ կերպով, բանալ մեր օրտին ծաւալներն ու մտքին չար ու սև խորհուրդները անկեղծօրէն ուրիշներու առջև, երբ առիթը ներկայանայ կամ հարկը պահանջէ, զիւրին չէ յաճախ կարծուածին չափ ու կը պահանջէ հոգեկան արիւթիւն ու պայծառ հաւատք: Վասնզի գաղտնիքներ կան՝ որոնց հրապարակումը արգիլելու համար պատրաստ ենք երբեմն մեր կեանքն իսկ վրայ տալու: Ու շատ յաճախ ինքնաբերաբար կը խօսինք սուտեր՝ դուրս գալու համար մենք մեզի պարտադրած անել կացութիւնէն:

Բայց ճշմարտ քրիստոնեային պարտականութիւնն է պայքարիլ ամէն տեսակի սուտերու ու կեղծիքներու դէմ: Իրեն այդպիսիներ, պարտինք ի մի խմբել ու զօրակոչի ենթարկել մեր բոլոր հոգեկան ուժերը, անոնցմով զինուած ու զօրացած զիմադրաւելու ամէն կարգի փորձութիւններու ու մեղքերու, որոնք ինչպէս անցեալին ջանացած են՝ այնպէս ալ այսօր կը ջանան մարդկային հոգին առնել իրենց միահեծան տիրապետութեան, իրենց ընկճող ու ճնշիչ թաթերուն ներքեւ:

ԳԵՈՐԳ ՈՒ ԺԻՆԻՎԻԶԵԱՆ